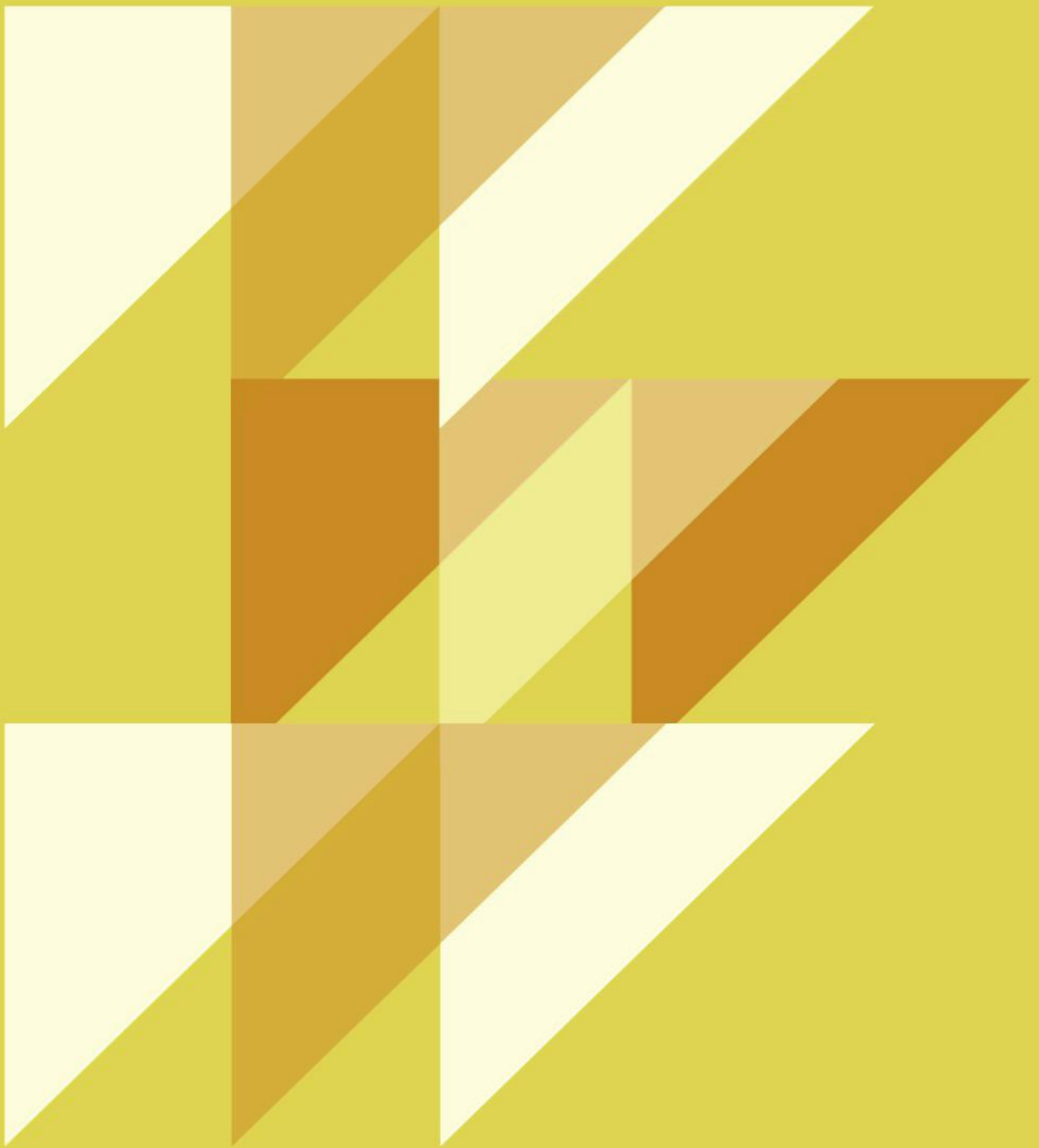

Pali Made Easy

บาลีง่ายนิดเดียว

ฝึกอ่าน เขียนบาลีอักษรโรมัน และสนทนาบาลี อังกฤษ
สถาบันโพธิยาลัยวัดจากแดง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ

Pali Made Easy

บาลีง่ายนิดเดียว

INTRODUCTION

บทนำ

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

Alphabet

อักษร

1. There are 41 letters: 8 vowels and 33 consonants.

1. อักษรมี 41 ตัว: สระ 8 ตัว พยัญชนะ 33 ตัว

Vowels

สระ

a	ā	i	ī	u	ū	e	o
อ	อา	อิ	อี	อุ	อุ	เอ	โอ

Consonants

พยัญชนะ

Gutturals

กัณฐะ (เสียงเกิดที่คอ)

k	kh	g	gh	ṇ
ก	ข	ค	ฌ	ง

Palatals तालुच (เสียงเกิดที่เพดาน)	c จ	ch ฉ	j ช	jh ฌ	ñ ญ
Linguals मुतुच (เสียงเกิดที่ปุ่มเหงือก)	ṭ ฏ	ṭh ฐ	ḍ ฑ	ḍh ฒ	ṇ ณ
Dentals तन्तच (เสียงเกิดที่ฟัน)	t ต	th ถ	d ด	dh ธ	n น
Labials वोणुच (เสียงเกิดที่ริมฝีปาก)	p ป	ph ฝ	b พ	bh ภ	m ม
Semivowels अतमसर (พยัญชนะกึ่งสระ)	y ย	v ว	r ร	l ล	
Sibilant เสียงเสียดแทรก	s ส				
Aspirate เสียงพ่น	h ห				
Lingual เสียงที่ใช้ลิ้น	ḷ ฬ				
Nasal นาสิก (เสียงออกจมูก)	m̐ ° [นิคหิต]				

2. Pronunciation

2. การออกเสียง

Pronunciation of Vowels

การออกเสียงสระ

a is pronounced like u in us

อ ออกเสียงเหมือน u ในคำว่า us

ā is pronounced like a in art

อา ออกเสียงเหมือน a ในคำว่า art

i is pronounced like i in is

อิ ออกเสียงเหมือน i ในคำว่า is

- ī** is pronounced like ee in eel
อี ออกเสียงเหมือน ee ในคำว่า eel
- u** is pronounced like u in put
อุ ออกเสียงเหมือน u ในคำว่า put
- ū** is pronounced like oo in boon
อุ ออกเสียงเหมือน oo ในคำว่า boon
- e** is short before more than one consonant. Then it is pronounced like e in end, e.g. **ettha, seyyo**.
 It is always long before single consonants, e.g. **evam, seti**.
- e** stands as the final vowel of a word is also pronounced as long e, e.g. **me, nagare**.
- เอ** ที่อยู่หน้าพยัญชนะมากกว่าหนึ่งตัว จะออกเสียงสั้น เหมือน e ในคำว่า end เช่น **เอตถ, เสยโย**.
- เอ** ที่อยู่หน้าพยัญชนะตัวเดียว จะออกเสียงยาวเสมอ เช่น **เอว, เสติ**.
- เอ** ที่เป็นสระตัวสุดท้ายของคำ ก็ออกเสียงยาวเช่นกัน เช่น **เม, นาคเร**.
- o** is short before more than one consonant and is pronounced like o in ox, e.g. **ottha, sotthi**.
 It is always long before single consonants and is pronounced like o in bone, e.g. **odana, sota**.
 The final o of a word is also long as o in 'lo', e.g. **so, buddho**.
- โอ** ที่อยู่หน้าพยัญชนะมากกว่า 1 ตัว จะออกเสียงสั้น และออกเสียงเหมือน o ในคำว่า ox เช่น **โฏฐ, โสทธิ**.

โอ ที่อยู่หน้าพยัญชนะตัวเดียว จะออกเสียงยาว เหมือน o ในคำว่า bone เช่น โอน, โสต.

โอ ที่อยู่ท้ายคำ ก็ออกเสียงยาวเช่นกัน เหมือน o ในคำว่า lo เช่น โส, พุทฺโธ.

Pronunciation of Consonants

การออกเสียงพยัญชนะ

k, j, n, p, b, m, y, v, r, l are pronounced like the same in English.

ก	ออกเสียงเหมือน	k	ในภาษาอังกฤษ
ข	ออกเสียงเหมือน	j	ในภาษาอังกฤษ
น	ออกเสียงเหมือน	n	ในภาษาอังกฤษ
ป	ออกเสียงเหมือน	p	ในภาษาอังกฤษ
พ	ออกเสียงเหมือน	b	ในภาษาอังกฤษ
ม	ออกเสียงเหมือน	m	ในภาษาอังกฤษ
ย	ออกเสียงเหมือน	y	ในภาษาอังกฤษ
ว	ออกเสียงเหมือน	v	ในภาษาอังกฤษ
ร	ออกเสียงเหมือน	r	ในภาษาอังกฤษ
ล	ออกเสียงเหมือน	l	ในภาษาอังกฤษ

g is pronounced as g in get. E.g. **gacchati**

ค ออกเสียงเหมือน g ในคำว่า get เช่น คจจติ.

c is pronounced as ch in church. **Carati**

จ ออกเสียงเหมือน ch ในคำว่า church เช่น จรติ.

ṭ is pronounced as t in tin. **vaṭṭati**

ฏ ออกเสียงเหมือน t ในคำว่า tin เช่น วรรณติ.

ḍ is pronounced as d in dim. **uḍḍeti**

ฑ ออกเสียงเหมือน d ในคำว่า dim เช่น อุฑฑติ.

t is pronounced as th in thatch. **Tarati**

ต ออกเสียงเหมือน th ในคำว่า thatch เช่น ตรติ.

d is pronounced as th in the. **Dadāti**

ท ออกเสียงเหมือน th ในคำว่า the เช่น ทธาติ.

l is pronounced as l in Wilhelm. **virūḷha**

ฬ ออกเสียงเหมือน l ในคำว่า Wilhelm เช่น วิรุฬห.

ṇ is pronounced as n in sink. **saṅgha**

ง ออกเสียงเหมือน n ในคำว่า sink เช่น สงฆ.

ñ is pronounced as gn in signora. **Ñāyati**

ญ ออกเสียงเหมือน gn ในคำว่า signora เช่น ฌายติ.

ṇ is pronounced as n in wind. **kaṇa**

ณ ออกเสียงเหมือน n ในคำว่า wind เช่น กรณ.

ṁ is pronounced as ng in sing. **saṁharati**

ออกเสียงเหมือน ng ในคำว่า sing เช่น สัหริติ.

When **k, g, c, j, ṭ, ḍ, t, d, p** and **b** are followed by **h** to form the aspirated consonants as **kh, gh, ch, th**, etc., they are somewhat heavily pronounced, e.g. **khayo, ghāṇaṁ, chāyā, jhānaṁ, ṭhānaṁ, vadḍhati, santharati, phalaṁ, bhamati.**

เมื่อ ก ฌ จ ช ฎ ฏ ต ทั ป และ พ มี ห ต่อท้าย [เมื่อสะกดแบบโรมัน] จะออกเสียงพ่น เช่น ข ฆ ฉ [ณ ญ จ] ฐ ฯลฯ อักษรเหล่านั้น ย่อมถูกออกเสียงหนักพอควร เช่น ขโย, ฆาณ, ฉายา, ฌาน, ฐาน, วฑฺฒติ, สนฺนฺหริติ, ผลํ, ภมฺติ.

3. Parts of Speech

3. ประเภทของคำ

All declined words such as Nouns, Pronouns, Adjectives and declinable Participles are summed up under the term ‘Nāma’.

อนัพนยศัพท์ (คำที่แจกรูปตามวิภัตตินามได้) เช่น คำนาม, สัพพนาม, คุณศัพท์ และ กิตก์ ที่แจกรูปได้ ถูกรวมอยู่ในคำว่า ‘นาม’

Verbs come under the term ‘**Ākhyāta**’.

คำกริยา อยู่ในบท ‘**อาขยาต**’

All Prepositions, Conjunctions, Adverbs (Indeclinable) and Interjections come under the term ‘**Nipāta**’ (Indeclinables). Prefixes are Upasaggas.

คำบุพบท สันธาน กริยาวิเศษณ์ (ที่แจกรูปไม่ได้) [น่าจะหมายถึง **ตุน ตฺวา ตฺวาน เตว ตฺ**] และอาลปนะ (คำร้องเรียก) อยู่ในบท ‘**นิปาต**’ (อัพยัคฆ์)

4. Stems. Stems are crude forms to which Case-endings are added. Some Stems end in vowels and others in consonants.

4. ต้นคำ คือ รูปหยาบ ๆ ก่อนลงวิภัตติ. ต้นคำ บางก็ลงท้ายด้วยสระ บางก็ลงท้ายด้วยพยัญชนะ.

5. Genders. There are three Genders of substantives, namely Masculine, Feminine and Neuter.

5. ลิงค์. เนื้อความ (**ลิงค์ตถ**) มีสามลิงค์ คือ **ปุงลิงค์ (ปุลลิงค์)**, **อิตถิลิงค์ (อิตถิลิงค์)** และ **นปุงสกลิงค์ (นปุงสกลิงค์)**.

Generally Nouns that express male beings are regarded as nouns in Masculine Gender, and those that express female beings are Nouns of Feminine Gender. Most nouns that express neither male nor female beings are called Nouns of Neuter Gender.

โดยทั่วไปแล้ว คำนามที่สื่อถึงสิ่งมีชีวิตเพศชาย ถือว่าเป็นคำนามใน**ปุงลิงค์**, คำนามที่สื่อถึงสิ่งมีชีวิตเพศหญิง เป็นคำนาม**อิตถิลิงค์**. นามโดยมากที่สื่อไม่สื่อถึงเพศชายหรือหญิงเลย เรียกว่า คำนามใน**นปุงสกลิงค์**.

But some words like ‘**mātugāma**’ which means ‘a woman’ are declined as a noun of Masculine Gender. The noun ‘**devatā**’ (deity or angel) is a Feminine Noun in spite of the fact that it represents heavenly beings or spirits both male and female. Actually the Gender in Pali Grammar is rather a grammatical gender.

แต่บางศัพท์ เช่น **มาตุคาม** ซึ่งหมายถึง ผู้หญิง จะแจกเป็นนามในปุงลิงค์. คำนาม **เทวตา** เป็นอิตถิลิงค์ แม้ว่าศัพท์นี้หมายถึงสัตรีบนสวรรค์ทั้งที่เป็นชายและหญิง. แท้จริงแล้ว ลิงค์ในบาลีไวยากรณ์เป็นเพศตามไวยากรณ์มากกว่า.

6. Cases. nouns or declinable words are declined in seven cases as, Nominative, Vocative, Accusative, Instrumental, Ablative, Dative, Genitive, and Locative. Just as in Latin and Greek, in Pali, Case-endings are added to Nouns (declinable words).

6. วิภัติ. นาม หรือ ศัพท์ที่แจกวิภัตินามได้ สามารถแจกได้ 7 วิภัติ คือ ปฐมา, ทุตติยา, ตติยา, จตุตถิ, ปัญจมิ, ฉกฺขฐิ และ สัตตมิ. เช่นเดียวกับในภาษาลาตินและกรีก ภาษาบาลีก็มีวิภัติที่ลงหลังคำนาม (ศัพท์ที่แจกวิภัตินามได้).

7. Verbs. Verbs are formed from verbal roots by adding conjugational terminations. There are seven Conjugations, six Tenses and three Moods.

7. กิริยาอาขยาต สำเร็จรูปจากธาตุ แล้วเติมคำลงท้ายลงไป. มี 7 หมวดของวิภทรณปัจจัย, 6 กาล, 3 อรรธของวิภัตติอาขยาต.

8. Tenses. Present Tense, Aorist (past) Tense, Imperfect Past, Perfect Past, Future Tense and Conditional Tense. Moods: Indicative, Optative and Conditional.

8. กาล ของวิภัตติอาขยาต มี 6 คือ: ปัจจุบัน [วัตตมานา], อดีต [อชชตนิ], อดีตไม่สมบูรณ์ [หิยัตตนิ], อดีตสมบูรณ์ [ปโรกขา], อนาคต [ภวิสสันติ], และเงื่อนไข [กาลาติปัตติ] อรรธของวิภัตติอาขยาตมี 3 คือ: กล่าวคำสั่งเป็นต้น [ปัญจมิ], กล่าวอนุญาตเป็นต้น [สัตตมิ] และกล่าวเงื่อนไข [กาลาติปัตติ]

9. Persons are three as First Person, Second Person and Third Person.

9. บุรุษ ของวิภัตติอาขยาต มี 3 คือ บุรุษที่ 1, บุรุษที่ 2, บุรุษที่ 3.

10. Numbers are two as Singular Number and Plural Number.

10. วจนะ ของวิภัตติอาขยาตมี 2 คือ เอกวจนะ และ พหูวจนะ.

Lesson 1

บทที่ 1

Verbs

กริยาอาขยาต

Present Tense (Indicative Mood)

ประโยคปัจจุบันกาล [วัตตมานาวิภัติ]

Verbal terminations

วิภัติอาขยาต

	Singular เอกวจนะ	Plural พหุวจนะ
First Person บุรุษที่ 1	-mi -มิ	-ma -ม
Second Person บุรุษที่ 2	-si -สี	-tha -ถ
Third Person บุรุษที่ 3	-ti -ติ	-(a)nti -(อ)นฺติ

Root: dhāv (to run), verbal base: dhāva.

ธาตุ: ธา (ในการวิ่ง), ฐานกิริยา: ธา

First Person บุรุษที่ 1	dhāvāmi ธาวามิ	(I) run (ฉัน) วิ่ง	dhāvāma ธาวาม	(We) run (พวกเรา) วิ่ง
Second Person บุรุษที่ 2	dhāvasi ธาวสิ	(You) run (คุณ) วิ่ง	dhāvatha ธาวถ	(You) run (พวกคุณ) วิ่ง
Third Person บุรุษที่ 3	dhāvati ธาวติ	(He) runs (เขา) วิ่ง	dhāvanti ธาวนติ	(They) run (พวกเขา) วิ่ง

N.B. The final ‘a’ of the base is lengthened before ‘m’ of the verbal terminations: **dhāvāmi, dhāvāma.**

หมายเหตุ: สระ อ ทำฐานที่อยู่ก่อนหน้า ม ของวิภัตติอาขยาต ต้องถูกทำให้เป็นเสียงยาว (ทำที่มะ): **ธาวามิ, ธาวาม.**

11. The person and the number are determined by the verbal terminations. Hence they are understood even though they are not given in the sentence.

11. บุรุษและวณะถูกกำหนดโดยวิภัตติอาขยาต. ฉะนั้น บุรุษและวณะจึงเป็นที่เข้าใจได้ แม้ว่าจะไม่ได้ให้ไว้ในประโยคก็ตาม.

12. The present tense generally states a happening or action that occurs at the present moment. This same tense is used as the Present Emphatic and also as the Present continuous. So, “**dhāvāmi**” may mean ‘I run’, ‘I do run’, or ‘I am running’.

12. วัตตมานาวิภตติ โดยทั่วไปแล้ว ระบุนเหตุการณ์ หรือการกระทำที่เกิดขึ้นในปัจจุบันขณะ. ประโยคนี้ ก็ยังใช้สำหรับการเน้นย้ำปัจจุบัน และ ปัจจุบันที่กำลังกระทำ อีกด้วย.

ฉะนั้น “**ธาวามิ**” อาจหมายความว่า ‘ฉันวิ่ง’, ‘ฉันกระทำการวิ่ง’ หรือ ‘ฉันกำลังวิ่งอยู่’ ก็ได้.

13. This tense is also used to express a happening common to all times as: **Jātā mīyanti** (those that have been born die).

13. **วัตตมานาวิภตติ**นี้ ใช้กล่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตลอดเวลาก็ได้ เช่น **ชาตา มียนติ**. (คนที่เกิดแล้ว ก็ต้องตาย).

14. If the personal termination (**-ti**) of the third person singular of the Present Tense is removed we would get the verbal base. **Dhāvati** is the verb. When **-ti** is removed we get **dhāva**, which is the base of the same verb.

14. ถ้าวิภตติของบุรุษที่ 3 เอกวจนะ ของวัตตมานาวิภตติ (**ติ**) ถูกลบทิ้ง เราก็จะได้ฐานกริยา. **ธาวติ** เป็น กริยาบท. แต่เมื่อเอา **ติ** วิภตติ ออกแล้ว เราจะได้ **ธาว** ซึ่งเป็นฐานของกริยานั้น.

Exercises

แบบฝึกหัด

(a) Find out the bases of the following verbs.

(a) จงหาฐานของกริยาต่อไปนี้

vasati (He) dwells

วสติ (เขา) อาศัย

nisīdati (He) sits

นิสีทติ (เขา) นั่ง

gacchati (He) goes

คจจติ (เขา) ไป

āgacchati आगच्छति	(He) comes (เขา) มา
tiṭṭhati ติฏฺฐติ	(He) stands (เขา) ยืน
sayati สยติ	(He) lies down (เขา) นอนลง
utṭhahati อุฏฺฐหติ	(He) gets up (เขา) ลุกขึ้น
apagacchati อปคจฺจติ	(He) goes away (เขา) ออกไป
uttiṭṭhati อุตฺติฏฺฐติ	(He) stands up, gets up (เขา) ยืนขึ้น, ลุกขึ้น

(b) Translate into English:

(b) จงแปลเป็นอังกฤษ:

1. Uttiṭṭhāmi.

1. อุตฺติฏฺฐามิ.

3. Tiṭṭhanti.

3. ติฏฺฐนฺติ.

5. Sayatha.

5. สยถ.

7. Nisīdatha.

7. นิสีถ.

9. Vasati.

9. วสติ.

2. Vasasi.

2. วสสิ.

4. Gacchāma.

4. คจฺจาม.

6. Apagacchāmi.

6. อปคจฺจามิ.

8. Āgacchanti.

8. आगच्छन्ति.

10. Sayanti.

10. สยन्ติ.

(c) Translate into Pali:**(c) จงแปลเป็นบาลี:**

1. I stand.

1. ฉันยืน.

2. We get up.

2. พวกเราลุกขึ้น.

3. They are lying down.

3. พวกเขา กำลังนอนลง.

4. You sit.

4. ท่านนั่ง.

5. We do dwell.

5. พวกเรากระทำการอยู่อาศัย.

6. They are going.

6. พวกเขา กำลังไป.

7. We go away.

7. พวกเราออกไป.

8. You are running.

8. ท่านกำลังวิ่ง.

9. He is coming.

9. เขากำลังมา.

10. I do go.

10. ฉันกระทำการไป.

Lesson 2

บทที่ 2

Verbs

กริยา

15. Some verbal bases end in ‘**ā**’, some in ‘**e**’ and some in ‘**o**’. Their Present forms are given below.

15. **ฐานกริยา** บางตัวลงท้ายด้วย ‘**อา**’, บางตัวลงท้ายด้วย ‘**เอ**’ และบางตัวลงท้ายด้วย ‘**โอ**’. รูปปัจจุบันกาล มีดังต่อไปนี้:

Root: kī (to purchase), base : kiṇā

ธาตุ: **กี** (ในการซื้อ), ฐาน: **กิณ**

	Singular	Plural
1st pers. บุรุษที่ 1.	kiṇāmi (I) purchase กิณามิ (ฉัน) ซื้อ	kiṇāma (We) purchase กิณาม (พวกเรา) ซื้อ
2nd pers. บุรุษที่ 2.	kiṇāsi (You) purchase กิณาสิ (ท่าน) ซื้อ	kiṇātha (You) purchase กิณาท (พวกท่าน) ซื้อ
3rd pers. บุรุษที่ 3.	kiṇāti (He) purchase กิณาทิ (เขา) ซื้อ	kiṇanti (They) purchase กิณนติ (พวกเขา) ซื้อ

Root: *dis* (to expound), base: *dese*.

ธาตุ: *ทิส* (ในการแสดง), ฐาน: *เทเส*

1st pers. บุรุษที่ 1.	desemi (I) expound <i>เทเสมิ</i> (ฉัน) แสดง	desema (We) expound <i>เทเสม</i> (พวกเรา) แสดง
2nd pers. บุรุษที่ 2.	desesi (You) expound <i>เทเสสิ</i> (ท่าน) แสดง	desetha (You) expound <i>เทเสถ</i> (พวกท่าน) แสดง
3rd pers. บุรุษที่ 3.	deseti (He) expounds <i>เทเสติ</i> (เขา) แสดง	desenti (They) expound <i>เทเสนติ</i> (พวกเขา) แสดง

Root: *kar* (to do, make, work), base: *karo*

ธาตุ: *กร* (ในการทำ, สร้าง, ทำงาน), ฐาน: *กโร*

1st pers. บุรุษที่ 1.	karomi (I) make <i>กโรมิ</i> (ฉัน) ทำ	karoma (We) make <i>กโรม</i> (พวกเรา) ทำ
2nd pers. บุรุษที่ 2.	karosi (You) make <i>กโรสิ</i> (ท่าน) ทำ	karotha (You) make <i>กโรถ</i> (พวกท่าน) ทำ
3rd pers. บุรุษที่ 3.	karoti (He) makes <i>กโรติ</i> (เขา) ทำ	karonti (They) make <i>กโรนติ</i> (พวกเขา) ทำ

Exercises

แบบฝึกหัด

(a) Find out the bases of the following verbs and conjugate them in the Present Tense

(a) จงหาฐานของกิริยาต่อไปนี้ และแจกรูป ในวัตตมานาวิภัติ

pāpunāti (He) approaches, attains
ปาปุณาดิ (เขา) ถึง, บรรลุ

jināti จินาติ	(He) conquers (เขา) ชนะ
coreti โจเรติ	(He) steals (เขา) ขโมย
tanoti ตโนติ	(He) spreads (เขา) แผ่ขยาย
suṇāti สุณาติ	(He) hears (เขา) ฟัง
bhāveti ภาเวติ	(He) develops (เขา) เจริญ
pappoti ปปโปติ	(He) approaches (เขา) ถึง
jānāti ชานาติ	(He) knows (เขา) รู้
chādeti ฉาเทติ	(He) covers up (เขา) ปกปิด
cināti จินาติ	(He) collects, piles up, heaps up (เขา) รวบรวม, สั่งสม, พอกพูน

(b) Translate into English and find out the bases:

(b) จงแปลเป็นอังกฤษ และหาฐาน:

1. Jānāmi.

1. ชานามิ

2. Jinātha.

2. จินาถ

3. Chādenti.

3. ฉาเทนติ

4. Suṇanti.

4. สุณนติ

5. Tanoma.

5. ตโนม.

7. Chādesi.

7. ฉาเทสิ

9. Papponti.

9. ปโปปนฺติ

6. Bhāvemi

6. ภาวेमิ

8. Coretha.

8. โจรเถ

10. Cināmi.

10. จินามิ

(c) Translate into Pali:**(C)** จงแปลเป็นบาลี:

1. I conquer.

1. ฉันทชนะ

3. We do develop.

3. พวกเรากระทำการพัฒนา

5. I do cover up.

5. ฉันทกระทำการปกปิด

7. We are hearing.

7. พวกเรากำลังฟัง

9. I sit down.

9. ฉันทกำลังนั่ง

2. They are approaching.

2. พวกเขา กำลังถึง

4. They are stealing.

4. พวกเขา กำลังขโมย

6. You collect.

6. ท่านรวบรวม

8. They are running.

8. พวกเขา กำลังวิ่ง

10. They lie down.

10. พวกเขา นอนลง

Lesson 3

บทที่ 3

16. Some Defective and Anomalous Verbs

16. กริยาที่มีรูปไม่ครบ และ กริยาพิเศษ

Root: as (to be)

ธาตุ: อส (ในความเป็น/เป็น/อยู่)

	Singular เอกวจนะ	Plural พหุวจนะ
1st pers. บุรุษที่ 1	asmi, amhi (I) am อสฺมิ, อมฺหิ (ฉัน) มี/เป็น/อยู่	asma, amha (We) are อสฺม, อมฺห (พวกเรา) มี/เป็น/อยู่
2nd pers. บุรุษที่ 2	asi (You) are อสิ (ท่าน) มี/เป็น/อยู่	attha (You) are อตฺถ (พวกท่าน) มี/เป็น/อยู่
3rd pers. บุรุษที่ 3	atthi (He) is (there) อตฺถิ (เขา) อยู่ (ที่แห่งนั้น)	santi (They) are (there) สนฺติ (พวกเขา) อยู่ (ที่แห่งนั้น)

Root: brū (to say)

ธาตุ: พรุ (ในการกล่าว)

1st pers. บุรุษที่ 1	brūmi (I) say พฺรุมฺมิ (ฉัน) กล่าว	brūma (We) say พฺรุม (พวกเรา) กล่าว
2nd pers. บุรุษที่ 2	brūsi (You) say พฺรุสฺสิ (ท่าน) กล่าว	brūtha (You) say พฺรุถ (พวกท่าน) กล่าว
3rd pers. บุรุษที่ 3	brūti (He) says พฺรุตฺติ (ท่าน) กล่าว	brūvanti (They) say พฺรฺวณฺติ (พวกท่าน) กล่าว

Root: han (to kill, to hurt), base : hanaธาตุ: **หน** (ในการฆ่า, เบียดเบียน), ฐาน: **หน**

1st pers. บุรุษที่ 1	hanāmi (I) kill หนามิ (ฉัน) ฆ่า	hanāma (We) kill หนาม (พวกเรา) ฆ่า
2nd pers. บุรุษที่ 2	hanasi (You) kill หนสิ (ท่าน) ฆ่า	hanatha (You) kill หนถ (พวกท่าน) ฆ่า
3rd pers. บุรุษที่ 3	hanati, hanti (He) kills หนติ, หนฺติ (เขา) ฆ่า	hananti (They) kill หนฺติ (พวกเขา) ฆ่า

Exercises

แบบฝึกหัด

(a) Translate into Pali:**(a)** จงแปลเป็นบาลี:

1. I am.

1. ฉัน มี/เป็น/อยู่

2. You kill.

2. ท่านฆ่า

3. They hear.

3. พวกเขาฟัง

4. He heaps up.

4. เขาสั่งสม

5. They say.

5. พวกเขากล่าว

6. We are.

6. พวกเรา มี/เป็น/อยู่

7. You are making.

7. ท่าน/พวกท่าน กำลังทำ

8. We are running.

8. พวกเรากำลังวิ่ง

9. He is there.

9. เขาอยู่ที่แห่งนั้น

10. They are.

10. พวกเขา มี/เป็น/อยู่

11. You say.

11. ท่าน/พวกท่าน กล่าว.

12. You do kill.

12. ท่าน/พวกท่าน กระทำการฆ่า

(b) Translate into English:**(b)** จงแปลเป็นภาษาอังกฤษ:**1. Brūma.**

1. พรุหม

2. Hanti.

2. หนุตติ

3. Hananti.

3. หนนุตติ

4. Tanoma.

4. ตโนม

5. Āgacchāma

5. อาคจฉาม

6. Hanasi.

6. หนสิ

7. Asmi.

7. อสมิ

8. Asi.

8. อสิ

9. Attha.

9. อตถ

10. Amha.

10. อมห.

Lesson 4

บทที่ 4

Personal Pronouns (their nominative forms)

บุรุษสรรพนาม (รูปที่ลงปฐมวิภัติ)

	Singular เอกวจนะ		Plural พหุวจนะ	
1st pers. บุรุษที่ 1.	Ahaṃ	(I) (ฉัน)	mayam, amhe	(We) (พวกเรา)
2nd pers. บุรุษที่ 2.	tvam	(You) (ท่าน)	tumhe	(You) (พวกท่าน)
3rd pers. บุรุษที่ 3.	so	(He) (เขา)	te	(They) (พวกเขา)

17. Personal Pronouns with verbs

17. บุรุษสรรพนาม กับ กริยา

1st pers. บุรุษที่ 1.	aham asmi I am อหํ อสมิ	ฉัน มี/เป็น/อยู่	mayam asma, (amha) We are มยํ, อสม, (อมห)	พวกเรา มี/เป็น/อยู่
2nd pers. บุรุษที่ 2.	tvam asi You are ตวํ อสิ	ท่าน มี/เป็น/อยู่	tumhe attha You are ตุมเห อตถ.	พวกท่าน มี/เป็น/อยู่
3rd pers. บุรุษที่ 3.	so atthi He is (there) โส อตถิ	เขา อยู่ (ที่นั่น)	te santi They are (there) เต สนติ	พวกเขา อยู่ (ที่นั่น)

Personal Pronouns with verbs

บุริสัถัพพนาม ประกอบกับกริยา

	Plural เอกวจนะ	Singular พหูวจนะ
1st pers. บุริษที่ 1	ahaṃ dhāvāmi I run อหัง ธาวามิ. ฉัณวิง	mayam dhāvāma We run มยั ธาวาม. พวกเราวิง
2nd pers. บุริษที่ 2	tvam dhāvasi You run ตวั ธาวสิ. ท่านวิง	tumhe dhāvatha You run ตุมเห ธาวถ. พวกท่านวิง
3rd pers. บุริษที่ 3	so dhāvati He runs โส ธาวติ. เขาวิง	te dhāvanti They run เต ธาวนติ. พวกเขาวิง

Vocabulary

คำศัพท์

vasati วสติ	(He) dwells, lives (เขา) อาศัย, อยู่	ghāyati ฆายติ	(He) smells (เขา) ดม/ได้กลิ่น
kasati กสติ	(He) ploughs (เขา) ไถ/พรวน	sāyati สายติ	(He) tastes (เขา) ลิ้มรส
eti เอติ	(He) comes (เขา) มา	phusati ฝุสติ	(He) touches (เขา) สัมผัส
vapati วปติ	(He) sows (เขา) หว่าน	cinteti จันเตติ	(He) thinks (เขา) คิด
jināti จินาติ	(He) conquers, wins (เขา) ชนะ	sunāti สุณาติ	(He) hears, listens (เขา) ได้ยิน, ฟัง
Bhāveti ภาเวติ	(He) develops (เขา) เจริญ/พัฒนา	tanoti ตโนติ	(He) spreads (เขา) แผ่ขยาย

Exercises

แบบฝึกหัด

(a) Translate into English :

(a) จงแปลเป็นภาษาอังกฤษ

1. So kasati.

1. โส กสติ.

3. Ahaṃ phusāmi.

3. อหํ พุสามิ.

5. Tumhe passatha.

5. ตุมเห ปสฺสธ.

7. Ahaṃ cintemi.

7. อหํ จินฺเตมิ.

9. Te brūvanti.

9. เต พรุวณฺติ

11. Mayaṃ ema.

11. มยํ เอม.

2. Mayaṃ sayāma.

2. มยํ สยาม.

4. Te vapanti.

4. เต วปนฺติ.

6. So passati.

6. โส ปสฺสติ.

8. Tumhe ghāyatha.

8. ตุมเห ฆายถ.

10. So hanti.

10. โส หนฺติ.

12. Tumhe etha.

12. ตุมเห เอถ.

(b) Translate into Pali:

(b) จงแปลเป็นภาษาบาลี

1. You come.

1. ท่านมา.

3. He sows.

3. เขาไถ

5. You heap up.

5. คุณสั่งสม

7. We see.

7. พวกเราเห็น

9. I am.

9. ฉันเป็น

2. I smell.

2. ฉันดม

4. We think.

4. พวกเราคิด

6. They are sowing.

6. พวกเขา กำลังไถ

8. You hear.

8. ท่านได้ยิน

10. They kill.

10. พวกเขาฆ่า

Lesson 5

บทที่ 5

Future Tense

อนาคตกาล

	Singular เอกพจน์	Plural พหูพจน์
1 st pers. บุรุษที่ 1	-(i)ssāmi (-)สสามิ	-(i)ssāma (-)สสาม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	-(i)ssasi (-)สสสิ	-(i)ssatha (-)สสถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	-(i)ssati (-)สสติ	-(i)ssanti (-)สสนติ

Root: dhāv (to run), base: dhāva

ธาตุ: ธาว (ในการวิ่ง), ฐาน: ธา

1 st pers. บุรุษที่ 1	Ahaṃ dhāvissāmi อหํ ธาวิสสามิ. I shall run ฉันจักวิ่ง	Mayaṃ dhāvissāma มยํ ธาวิสสาม. We shall run พวกเราจักวิ่ง
2 nd pers. บุรุษที่ 2	Tvaṃ dhāvissasi ตวํ ธาวิสสสิ. You will run ท่านจักวิ่ง	Tumhe dhāvissatha ตุมเห ธาวิสสถ. You will run พวกท่านจักวิ่ง

3rd pers. **So dhāvissati**
 บุรุษที่ 3 โส ธาวิสสติ.

He will run
 เขาจักวิ่ง

Te dhāvissanti
 เต ธาวิสสนติ.

They will run
 พวกเขาจักวิ่ง

Root: kī, base: kiṇā

ธาตุ: กี, ฐาน: กิณา

1st pers. **Ahaṃ kiṇissāmi**
 บุรุษที่ 1 อหํ กิณิสสามิ.

I shall purchase
 ฉันจักซื้อ

Mayaṃ kiṇissāma
 มยํ กิณิสสาม.

We shall purchase
 พวกเราจักซื้อ

2nd pers. **Tvaṃ kiṇissasi**
 บุรุษที่ 2 ตวํ กิณิสสสิ.

You will purchase
 ท่านจักซื้อ

Tumhe kiṇissatha
 ตุมहे กิณิสสธ.

You will purchase
 พวกท่านจักซื้อ

3rd pers. **So kiṇissati**
 บุรุษที่ 3 โส กิณิสสติ

He will purchase
 เขาจักซื้อ

Te kiṇissanti
 เต กิณิสสนติ

They will purchase
 พวกเขาจักซื้อ

Root: dis, base: dese

ธาตุ: ทิส, ฐาน: เทเส

1st pers. **Ahaṃ desessāmi**
 บุรุษที่ 1 อหํ เทเสสสามิ.

I shall expound.
 ฉันจักแสดง

Mayaṃ desessāma
 มยํ เทเสสสาม.

We shall expound.
 พวกเราจักแสดง

2nd pers. **Tvaṃ desessasi**
 บุรุษที่ 2 ตวํ เทเสสสสิ.

You will expound.
 ท่านจักแสดง.

Tumhe desessatha
 ตุมहे เทเสสสธ.

You will expound.
 พวกท่านจักแสดง.

3rd pers. **So desessati**

โส เทเสสสติ.

He will expound

เขาจักแสดง.

Te desessanti

เต เทเสสสนติ.

They will expound

พวกเขาจักแสดง.

Root: kar, base: karo

ธาตุ: กร, ฐาน: กโร

1st pers. **Ahaṃ karissāmi**

บุรุษที่ 1

อหํ กริสสามิ.

I shall make

ฉันจักทำ/สร้าง.

Mayaṃ karissāma

มยํ กริสสาม.

We shall make

พวกเราจักทำ/สร้าง.

2nd pers. **Tvaṃ karissasi**

บุรุษที่ 2

ตวํ กริสสสิ.

You will make

ท่านจักทำ/สร้าง.

Tumhe karissatha

ตุมहे กริสสถ.

You will make

พวกท่านจักทำ/สร้าง.

3rd pers. **So karissati**

บุรุษที่ 3

โส กริสสติ.

He will make

เขาจักทำ/สร้าง.

Te karissanti

เต กริสสนติ.

They will make

พวกเขาจักทำ/สร้าง.

Root: han

ธาตุ: หน

1st pers. **Ahaṃ hanissāmi**

บุรุษที่ 1

อหํ หนิสสามิ.

I shall kill

ฉันจักฆ่า.

Mayaṃ hanissāma

มยํ หนิสสาม.

We shall kill

พวกเราจักฆ่า.

2 nd pers. บุรุษที่ 2	Tvaṃ hanissasi ตฺวํ หนิตฺสสฺส.	Tumhe hanissatha ตุมฺहे หนิตฺสสฺส.
	You will kill ท่านจักฆ่า.	You will kill พวกท่านจักฆ่า.
3 rd pers. บุรุษที่ 3	So hanissati โส หนิตฺสสฺส.	Te hanissanti เต หนิตฺสสฺส.
	He will kill เขาจักฆ่า.	They will kill พวกเขาจักฆ่า.

Note: the verb **atthi** (he is) has not got its own Future. The Future forms of **bhavati**, that is, **bhavissati**, etc., play the part of its future forms.

หมายเหตุ: กิริยา **อตฺถิ** (เขา มี/เป็น) ไม่มีอนาคตกาล. ใช้ รูปอนาคตของ **ภวติ** อันได้แก่ **ภวิสฺสสฺส** ฯลฯ แทนรูปอนาคตของ **อตฺถิ**.

Exercises

แบบฝึกหัด

(a) Translate into English :

(a) จงแปลเป็นภาษาอังกฤษ

1. **Ahaṃ vasissāmi.**

1. อหํ วสิตฺสสามิ.

3. **Te āgacchissanti.**

3. เต อาคจฺจิสฺสสฺส.

5. **Tvaṃ sayissasi.**

5. ตฺวํ สยิตฺสสฺส.

7. **Te apagacchissanti.**

7. เต อปคจฺจิสฺสสฺส.

2. **Tumhe gacchissatha.**

2. ตุมฺहे คจฺจิสฺสส.

4. **Mayaṃ nisīdissāma.**

4. มยํ นิสิตฺสสาม.

6. **Ahaṃ utṭhahissāmi.**

6. อหํ สยิตฺสสามิ.

8. **Ahaṃ jānissāmi.**

8. อหํ จานิตฺสสามิ.

9. Te jinissanti.

9. เต ชินิสฺสนฺติ.

10. Tumhe suṇissatha

10. ตุมเห สุณิสฺสถ.

(b) Translate into Pali:**(b)** จงแปลเป็นภาษาบาลี

1. I shall know.

1. ฉันทจฺจํ

2. They will conquer.

2. พวเกวาทจกฺกพิชิต/ชนะ

3. He will cover up.

3. เขวาทจกฺกปกปิด

4. I shall develop.

4. ฉันทจกฺกพัฒนา/เจริญ

5. They will steal.

5. พวเกวาทจกฺกขโมย

6. He will spread.

6. เขวาทจกฺกแพร่ขยาย

7. We shall heap up.

7. พวเกวาทจกฺกกองขึ้น

8. We shall attain.

8. พวเกวาทจกฺกบรรลุ

9. He will steal.

9. เขวาทจกฺกขโมย

10. They will come.

10. พวเกวาทจกฺกมา

Lesson 6

บทที่ 6

Imperative Mood

ปัญจมีวิภัตติ

	Singular เอกวจนะ	Plural พหุวจนะ
1 st pers. บุรุษที่ 1	-mi -มิ	-ma -ม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	-hi -หิ	-tha -ถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	-tu -ตุ	-(a)ntu -อนตุ

Root: dhāv, base: dhāva

ธาตุ: ธาว, ฐาน: ธาว

1 st pers. บุรุษที่ 1	dhāvāmi ธาวามิ.	dhāvāma ธาวาม.
2 nd pers. บุรุษที่ 2	dhāva, dhāvāhi ธาว, ธาวาหิ.	dhāvatha ธาวถ.
3 rd pers. บุรุษที่ 3	dhāvatu ธาวตุ	dhāvantu ธาวนตุ

Root: dis, base: dese

ธาตุ: ดิส, ฐาน: เทเส

1 st pers. บุรุษที่ 1	desemi เทเสมิ	desema เทเสม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	desehi เทเสหิ	desetha เทเสถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	desetu เทเสตุ	desentu เทเสนตุ

Root: kar, base: karo

ธาตุ: กร, ฐาน: กโร

1 st pers. บุรุษที่ 1	karomi กโรมิ	karoma กโรม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	karohi กโรหิ	karotha กโรถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	karotu กโรตุ	karontu กโรนตุ

Root: han, base: hana

ธาตุ: หน, ฐาน: หน

1 st pers. บุรุษที่ 1	hanāmi หนามิ	hanāma หนาม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	hana, hanāhi หน, หนาคิ	hanatha หนถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	hantu, hanatu หนตุ, หนตุ	hanantu หนนตุ

Root: kī, base: kiṇā

ธาตุ: กี, ฐาน: กีณา

1 st pers. บุรุษที่ 1	kiṇāmi กีณามิ	kiṇāma กีณาม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	kiṇa, kiṇāhi กีณ, กีณาหิ	kiṇātha กีณาถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	kiṇātu กีณาทู	kiṇantu กีณนตุ

Root: as

ธาตุ: อส

1 st pers. บุรุษที่ 1	asmi, amhi อสมิ, อมหิ	asma, amha อสม, อมห
2 nd pers. บุรุษที่ 2	ahi อหิ	attha อตถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	atthu อตถุ	santu สนตุ

18. An Imperative verb in Pali expresses a supplication, a blessing, a command, a gentle advice or even a curse.

18. ปัญจมีวิภัตตีในภาษาบาลี แสดงการขอร้อง การให้พร คำสั่ง คำแนะนำที่อ่อนโยน หรือ แม้แต่คำสาป

Thus, **dhāvāmi** may mean ‘I may run’, ‘May I run’, or ‘Let me run’.

ฉะนั้น **ธาวามิ** อาจหมายถึง ‘ฉันจงวิ่งเถิด’, ‘ฉันขอวิ่งได้ไหม’, หรือ ‘ฉันวิ่งเถอะ’

Dhāvāma may mean ‘We may run’, ‘May we run’, or ‘Let us run’.

ธาวาม อาจหมายถึง ‘พวกเราจงวิ่งเถิด’, ‘พวกเราขอวิ่งได้ไหม’, หรือ ‘พวกเรามาวิ่งกันเถอะ’

Dhāva, dhāvāhi, may mean ‘Run’, ‘You may run’, ‘May you run’, or ‘Let you run’.

ธาว, ธาวาหิ อาจหมายถึง ‘จงวิ่ง’, ‘คุณจงวิ่งเถิด’, ‘คุณพอวิ่งได้ไหม’, หรือ ‘คุณวิ่งเถิด’

Dhāvatha may mean ‘Run’, ‘You may run’, or ‘Let you run’.

ธาวถ อาจหมายถึง ‘พวกคุณจงวิ่ง’, ‘พวกคุณจงวิ่งเถิด’, ‘พวกคุณวิ่งได้ไหม’, หรือ ‘คุณวิ่งเถิด’

Dhāvatu may mean ‘He may run’, ‘May he run’, or ‘Let him run’.

ธาวตุ หมายถึง ‘เขาจงวิ่งเถิด’, ‘เขาวิ่งได้ไหม’, หรือ ‘เขาวิ่งเถิด’

Dhāvantu may mean ‘They may run’, ‘May they run’, or ‘Let them run’.

ธาวนตุ อาจหมายถึง ‘พวกเขาจงวิ่งเถิด’, ‘พวกเขาวิ่งได้ไหม’, หรือ ‘พวกเขาวิ่งเถิด’

19. Before the termination **-hi** the final **a** of the base is lengthened as: **Dhāvāhi**. Optionally the termination **-hi** is dropped after the base ending In **a** or **ā** and the basic **ā** is shortened: **dhāvāhi, dhāva, kiṇāhi, kiṇa**.

ก่อนหน้านี้ วิภัตติ ทำที่ฆะสระท้ายฐาน อ เป็น **อา** ได้รูปเป็น **ธาวาหิ**. อีกอย่างหนึ่ง ลบ **หิ** วิภัตติ หลังจากฐานที่ลงท้ายด้วย **อ** หรือ **อา** และทำรัสสระ **อา** ท้ายฐาน: **ธาวาหิ, ธาว, กิณาหิ, กิณ**.

20. The particle ‘**mā**’ standing before Imperative, expresses a prohibition: **Mā gaccha** (don’t go)!

20. **มา** นิบาต ที่วางหน้ากริยาปฤจฉามีวิภัตติ แสดงการห้าม: **มา คจฺจ** (อย่าไป)

21. Some adverbs

21. กิริยาวิเศษณ์บางตัว

Demonstrative

นิยม

atra, ettha, idha

อตร, เอตถ, อิธ

iha, tatra, tahiṃ

อิห, ตตร, ตหิ

ato, ito, tato

อโต, อิโต, ตโต

Relative

อนิยม

yatra, yattha

ยตร, ยตถ

yahiṃ

ยหิ

yato

ยโต

Interrogative

ใช้สอบถาม

kutra, kattha

กฺตร, กตถ

kuhiṃ, kahaṃ

กฺหิ, กห

kuto

กฺโต

Meanings

ความหมาย

Atra, ettha, idha, iha

อตร, เอตถ, อิธ, อิห

: (here)

: (ที่นี่)

Tatra, tattha, tahiṃ

ตตร, ตตถ, ตหิ

: (there)

: (ที่นั่น)

Ato, ito

อโต, อิโต

: (from here)

: (จากที่นี่)

Tato

: (from there, from that,

therefore)

ตโต

: (จากที่นั่น, จากสิ่งนั้น, เพราะเหตุนั้น)

Yatra, yattha, yahiṃ

ยตร, ยตถ, ยหิ

: (where, where ever)

: (ที่ไหน, ที่ไหนก็ตาม)

Yato

: (from where, from what,

wherefore)

ยโต

: (จากไหน, จากอะไร, เพราะเหตุใด)

Kutra, kattha, kuhiṃ, kahaṃ : (where?)

กุดฺร, กตฺถ, กุหิ, กหํ : (ที่ไหน)

Kuto : (from where? From what?)

กูโตะ : (จากที่ไหน, จากอะไร)

Generally an adverb stands before a verb:

Ahaṃ atra vasāmi (I live here).

Ahaṃ ito gacchāmi (I go from here).

โดยทั่วไปแล้ว กริยาวิเศษณ์วางไว้หน้ากริยา:

อหํ อตฺร วสามิ (ฉันอยู่ที่นี่).

อหํ อิตฺโต กจฺจามิ (ฉันไปจากที่นี่).

22. A relative adverb makes the sentence a relative one:

Yatra so vasati, Tatra ahaṃ gacchāmi (I go there where he lives).

An interrogative adverb makes the sentence a question:

kutra gacchasi (where do you go? Where are you going?),

kuto āgacchasi (where do you come from? Where are you coming from?).

22. กริยาวิเศษณ์ที่เป็นอนิยม ทำให้ประโยคเป็นอนิยมไปด้วย:

ยตฺร โส วสติ, ตตฺร อหํ กจฺจามิ (เขาอยู่ที่ใด, ฉันจะไปที่นั่น).

กริยาวิเศษณ์ที่ใช้สอบถามทำให้ประโยคเป็นประโยคคำถาม:

กุดฺร กจฺจสิ (คุณไปไหน คุณกำลังไปไหน),

กูโตะ อาคจฺจสิ (ท่านมาจากไหน ท่านกำลังมาจากไหน).

Exercises

แบบฝึกหัด

(a) Translate into English :

(a) จงแปลเป็นภาษาอังกฤษ

1. So idha vasatu.

1. โส อีธ วสตุ.

2. Te tatra gacchantu.

2. เต ตตฺร คจฺจนฺตุ.

3. Tumhe idha mā nisīdatha.

3. ตุมเห อีธ มา นิสีถ.

4. Mayaṃ tato kiṇāma.

4. มยํ ตโต กิณาม.

5. Kutra tumhe vasatha?

5. กุตฺร ตุมเห วสถ.

6. Yato te āgacchanti, ahaṃ tatra gacchissāmi.

6. ยโต เต อาคจฺจนฺติ, อหํ ตตฺร คจฺจิสฺสามิ.

7. Yatra te vasanti mayaṃ tato āgacchāma.

7. ยตฺร เต วสนฺติ มยํ ตโต อาคจฺจาม.

8. Mayaṃ ito kuhiṃ gacchissāma?

8. มยํ อีโต กุหิ คจฺจิสฺสาม.

9. Te tatra tanontu.

9. เต ตตฺร ตโนนฺตุ.

10. Mayaṃ jānāma.

10. มยํ ชานาม.

11. Yatra te vasanti tatra tumhe desetha.

11. ยตร เต วสนติ ตตร ตุมเห เทเสถ.

12. Tvaṃ mā desehi.

12. ตว มา เทเสหิ.

13. Te bhāventu.

13. เต ภาเวนตุ.

14. Kuhiṃ te corenti?

14. กุหิ เต โจรณติ.

15. Te jinantu.

15. เต ชินนตุ.

(b) Translate into Pali:**(b)** จงแปลเป็นภาษาบาลี

1. Let them come here.

1. พวกเขามาที่นี่เถอะ

2. Where are they dwelling?

2. พวกเขอาศัยอยู่ที่ไหน

3. You may know.

3. คุณจงรู้เถิด

4. May you conquer.

4. คุณจงชนะเถิด

5. I am going where they are.

5. เรากำลังไปที่ที่พวกเขาอยู่

6. Where is he?

6. เขาอยู่ไหน

7. Let us buy therefrom.

7. พวกเราซื้อจากที่นั่นกันเถอะ

8. We hear therefrom.

8. พวกเราได้ยินจากที่นั่น

9. Don't kill there.

9. อย่าฆ่าที่นั่น

10. Let them come therefrom.

10. พวกเขาจะมาจากที่นั่นเถิด

Lesson 7

บทที่ 7

Optative (or Potential) Mood

สัตตมวิภัตติ

Verbal Terminations

วิภัตติ

	Singular เอกพจน์	Plural พหูพจน์
1 st pers. บุรุษที่ 1	eyyāmi, (emi) เอยยามิ (เอมิ)	eyyāma, (ema) เอยยาม (เอม)
2 nd pers. บุรุษที่ 2	eyyāsi, (esi) เอยยาสิ (เอสิ)	eyyātha, (etha) เอยยาถ (เอถ)
3 rd pers. บุรุษที่ 3	eyya, (e) เอยย (เอ)	eyyum เอยยूं

Root: dhāv, base: dhāva

ธาตุ: ธา, ฐาน: ธา

1 st pers. บุรุษที่ 1	dhāveyyāmi, dhāvemi ธาวะยยามิ, ธาเวมิ	dhāveyyāma, dhāvema ธาวะยยาม, ธาเวม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	dhāveyyāsi, dhāvesi ธาวะยยาสิ, ธาเวสิ	dhāveyyātha, dhāvetha ธาวะยยาถ, ธาเวถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	dhāveyya, dhāve ธาวะยย, ธาเว	dhāveyyum ธาวะยยूं

Root: kī, base: kiṇā: kiṇeyyāmi, kiṇeyyāma, etc.

ธาตุ: กี, ฐาน: กิณ: กิณยยามิ, กิณยยาม ๖เป๖

Root: dis, base: dese: deseyyāmi, deseyyāma, etc.

ธาตุ: ทิส, ฐาน: เทเส: เทเสยยามิ, เทเสยยาม ๖เป๖

Root: kar, base: karo: kareyyāmi, kareyyāma, etc.

ธาตุ: กร, ฐาน: กโร: กรยยามิ, กรยยาม ๖เป๖

Root: han, base: hana: haneyyāmi, haneyyāma, etc.

ธาตุ: หน, ฐาน: หน: หนยยามิ, หนยยาม ๖เป๖

Anomalous forms of the root ‘as’ (verb: atthi)

รูปพิเศษของ อส ธาตุ (กิริยา: อตฺถิ)

	Singular เอกพจน์	Plural พหูพจน์
1 st pers. บุรุษที่ 1	siyaṃ, assaṃ สิยํ, อสํ	assāma อสสาม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	siyā, assa สิยา, อส	assatha อสถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	siyā, assa สิยา, อส	siyaṃ, assu, siyaṃsu สิย, อสสุ, สิยํสุ

Root: kar

ธาตุ: กร

1 st pers. บุรุษที่ 1	kareyyāmi, kayirāmi กรยยามิ, กยิรามิ	kareyyāma, kayirāma กรยยามิ, กยิราม
2 nd pers. บุรุษที่ 2	kareyyāsi, kayirāsi กรยยาสิ, กยิราสิ	kareyyātha, kayirātha กรยยาถ, กยิราถ
3 rd pers. บุรุษที่ 3	kareyya, kayirā, kare กรยย, กยิรา, กร	kareyyuṃ, kayiruṃ กรยยํ, กยิรํ

23. The optative verbs are used to express a supposition, doubt, possibility, mild command, request invitation, courteous question, and also a prayer. These verbs may be translated into English by using the auxiliary verbs ‘**may, might, should**’ or ‘**would**’. Thus “so dhāveyya” means ‘He may run, He might run, He should run’ or ‘He would run’.

23. สัตตมวิวิธัตติ ใช้แสดงการคาดคะเน ข้อสงสัย ความเป็นไปได้ คำสั่งที่อ่อนโยน คำขอร้อง คำเชิญ คำถามที่สุภาพ และคำให้พร. กิริยาเหล่านี้ อาจแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้กิริยาช่วย **may** (น่าจะ), **might** (อาจจะ), **should** (ควร), หรือ **would** (คงจะ).

Vocabulary

คำศัพท์

Ittham	: thus, in this way	evam	: this
อิตถัม	: ฉะนั้น, แบบนี้	เอวัม	: นี่

Tathā	: so, in that way	na	: not
ตถา	: ฉะนั้น, แบบนั้น	น	: ไม่

Yathā	: in whatever way, such as
ยถา	: โดยประการใด, เช่น

Katham	: how, in what way?
กถัม	: อย่างไร, โดยประการไร

Sace (if), **yadi** (if). These particles begin a sentence when it expresses a supposition:

sace (yadi) so gaccheyya, if he would go, if he should go.

Sakkoti (root: **sak**), he is able.

สเจ (ถ้า), ยติ (ถ้า). นิบาตเหล่านี้ วางไว้ต้นประโยค เพื่อแสดงการคาดคะเน:

สเจ (ยติ) โส คจเจยฺย, ถ้าเขาได้ไป, ถ้าเขาพึงไป

สกุโกติ (ธาตุ: สก), เขาสามารถ

Exercises

แบบฝึกหัด

(a) Translate into English :

(a) จงแปลเป็นภาษาอังกฤษ

1. So tatra kaseyya.

1. โส ตตฺร กเสยฺย.

2. Tumhe idha vapeyyātha

2. ตุมเห อิท วเปยฺยถ.

3. Mayam passeyyāma.

3. มยํ ปสฺเสยฺยาม.

4. Te tahiṃ sayeyyuma

4. เต ตหิํ สยฺยยุํ.

5. Aham phuseyyāmi.

5. อหํ ฝุเสยฺยามี.

6. Tvam cinteyyāsi.

6. ตวํ จินฺเตยฺยาสี.

7. Mayam tahiṃ gaccheyyāma.

7. มยํ ตหิํ กจฺจฺเจยฺยาม.

8. Aham cineyyāmi.

8. อหํ จิเนยฺยามี.

9. kuto te āgaccheyyuma?

9. กุโตะ เต อาคจฺจฺเจยฺยุํ.

10. Kutra mayam vaseyyāma?

10. กุตฺร มยํ วเสยฺยาม.

11. Yatra te vaseyyum mayam tatra gaccheyyāma.

11. ยตร เต วเสยฺยํ มยํ ตตร กจฺเจยฺยาม.

12. Yahim te nisideyyum tato tumhe apagaccheyyātha.

12. ยหิ เต นิสีเตยฺยํ ตโต ตุมเห อปคจฺเจยฺยาถ.

(b) Translate into Pali:

(b) จงแปลเป็นภาษาบาลี

1. I should stay here.

1. ฉันควรอยู่ที่นี่.

2. They would go away from here.

2. พวกเขาควรไปจากที่นี่

3. Where should they run?

3. พวกเขาควรวิ่งที่ไหน

4. They might conquer there.

4. พวกเขาอาจชนะที่นั่น

5. You should know.

5. คุณรู้เถิด

6. They would conquer.

6. พวกเขาคงจะชนะ

7. Where should we purchase from?

7. พวกเราซื้อจากที่ไหนดี

8. You should approach there.

8. คุณควรถึงที่นั่น

9. How should they conquer?

9. พวกเขาอาจจะชนะได้อย่างไร

10. You should work in this way.

10. คุณควรทำงานแบบนี้

11. You may do as I do.

11. คุณอาจทำตามแบบฉัน

12. You should expound.

12. คุณควรแสดง/อธิบาย
